

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kwidzynie

Kwidzyn, 31.03.2026 r.

GMINA GARDEJA – OBSZAROWA OCENA JAKOŚCI WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA ZA ROK 2025 NR 6/HK/2026

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kwidzynie działając na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 416), art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. 2024 r. poz. 557), § 23 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294) oraz na podstawie sprawozdań z badań wody z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia zaopatrujących w wodę do spożycia przez ludzi mieszkańców gminy Gardeja wykonanych w 2025 roku dokonał ogólnej oceny jej jakości pod względem bakteriologicznym i fizykochemicznym. Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi dostarczana jest do wszystkich miejscowości gminy.

Realizację zbiorowego zaopatrzenia w wodę prowadzi Zakład Gospodarki Komunalnej w Gardei z siedzibą przy ul. Sportowej 13A, 82-520 Gardeja.

Dane dotyczące wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę:

Wodociąg/ Produkcja wody w m ³ / dobę	Liczba mieszkańców zaopatrywanych w wodę z poszczególnego wodociągu	Wykaz miejscowości zaopatrywanych w wodę z danego wodociągu
Wodociąg Gardeja - 366 m ³ /dobę	2 705	1.Wodociąg Gardeja Gardeja, Olszówka, Zebrdowo, część Czarnego Małego
Wodociąg Czarne Górne - 293 m ³ /dobę	1 626	2.Wodociąg Czarne Górne Czarne Dolne, Czarne Górne, Jaromierz, Klecewo, Pawłowo, Przęsławek, Trumieje, Wilkowo, Wraclawek
Wodociąg Wandowo - 182 m ³ /dobę	1 242	3.Wodociąg Wandowo Klasztor, Międzyzlesie, Morawy, Nowa Wioska, Otoczyn, Wandowo
Wodociąg Cygany -250 m ³ /dobę	2 462	4.Wodociąg Cygany Bądky, część Czarnego Małego, Cygany, Krzykosy, Otłowiec, Otłówko, Rozajny, Rozajny Małe

Monitoring jakości wody we wszystkich powyższych wodociągach prowadzony jest przez podmiot odpowiedzialny za jakość produkowanej wody oraz przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kwidzynie, zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Próbkę wody do badań laboratoryjnych pobierane

**CHRONIMY ZDROWIE
Z MYŚLĄ O PRZYSZŁOŚCI**

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Kwidzynie
ul. Chopina 40 | 82-500 Kwidzyn
+48 55 279 38 15
adres e-mail: psse.kwidzyn@sanepid.gov.pl
adres e-Doręczeń: AE:PL-25004-48195-BEJFF-22

są w punktach zgodności na sieciach wodociągowych według przyjętych harmonogramów. Zgodnie z § 4 ust. 1 cyt. rozporządzenia punktem, w którym woda musi spełniać wymagania, zwanym punktem zgodności jest w przypadku wody dostarczanej z urządzeń wodociągowych – punkt czerpalny zlokalizowany najbliżej przed wodomierzem głównym lub przyłączem wodociągowym, a w przypadku braku możliwości poboru wody w tym miejscu, z zaworu używanego zwykle do pobierania wody, w szczególności w budynkach użyteczności publicznej lub budynkach zamieszkania zbiorowego lub w budynkach mieszkalnych, w stosunku do którego przedsiębiorstwo wodociągowe zadeklarowało spełnienie wymagań określonych w przepisach. Ponadto zarządzający wodociągami pobiera próbki wody do badań na stacjach uzdatniania wody i na sieciach wodociągowych.

W 2025 roku, w ramach obowiązkowej kontroli wewnętrznej przedsiębiorstwa oraz kontroli urzędowej, na terenie gminy Gardeja pobrano do badań łącznie **131** prób wody uzdatnionej, z czego **37** nie odpowiadało wymaganiom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

Charakterystykę jakości wody produkowanej przez poszczególne wodociągi na terenie gminy Gardeja przedstawia poniższa tabela:

nazwa wodociągu	przekroczone parametry / oznaczona wartość	wartość parametryczna	działania naprawcze prowadzone przez Zarządcę	postępowanie administracyjne prowadzone przez PPIS	uzdatnianie
Gardeja	ołów		badania powtórne wykazały właściwą wartość	nie prowadzono postępowania	napowietrzanie, filtracja, dezynfekcja lampą UV
	11	10 [µg/l]			
Czarne Górze	mętność		remont stacji uzdatniania wody w tym wymiana urządzeń uzdatniających, wykazały poprawę jakości wody	wydano decyzję o warunkowej przydatności wody do spożycia ze względu na przekroczeni a manganu, żelaza i mętności	napowietrzanie, filtracja, dezynfekcja lampą UV
	1,51-40	1,0 [NTU]			
	mangan				
	103-990	50 [µg/l]			
	żelazo				
	210-6376	200 [µg/l]			
	jon amonowy				
	0,71	0,50 [mg/l]			
	bakterie grupy coli				
1	0 [jtk/100 ml]				
ogólna liczba mikroorganizmów w temp. 22°C					
>300	„bez nieprawidłowych zmian”, zalecana liczba bakterii w 22°C – 200 jtk/1ml w kranie u konsumenta				

Wandowo	ogólna liczba mikroorganizmów w temp. 22°C		badania powtórne po dezynfekcji i płukaniu sieci wykazały poprawę jakości wody	nie prowadzono postępowania	napowietrzanie, filtracja
	>300	„bez nieprawidłowych zmian”, zalecana liczba bakterii w 22°C – 200 jtk/1ml w kranie u konsumenta			
Cygany	wszystkie próby odpowiadały wymaganiom	-	-	nie prowadzono postępowania	napowietrzanie, filtracja

Przekroczenie w wodzie wodociągu Wandowo miało charakter incydentalny. Zakład Gospodarki Komunalnej w Gardei po płukaniu sieci zlecił pobór próby wody w celu sprawdzenia jej jakości. Wyniki badań potwierdzały skuteczność działań i doprowadzenie jakości wody do właściwych parametrów.

Przekroczenie ołowiu w wodzie z wodociągu Gardeja wystąpiło jednorazowo w próbie pobranej z kranu na zewnątrz budynku mieszkalnego. Po otrzymaniu informacji o przekroczeniu parametru, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kwidzynie w ramach prowadzonego nadzoru nad jakością wody pobrał próby z punktu, w którym stwierdzono przekroczenie, z instalacji wewnętrznej budynku oraz z dwóch innych punktów wodociągu Gardeja. Wszystkie badania wykazały właściwą jakość wody. Wysokie przekroczenia manganu, żelaza i mętności związane były z wystąpieniem awarii na stacji uzdatniania wody Czarne Górne. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kwidzynie każdorazowo po otrzymaniu sprawozdań z badań wydawał komunikaty o jakości wody, które były umieszczane na stronach internetowych, w mediach społecznościowych oraz w miejscach ogólnodostępnych miejscowości zaopatrywanych w wodę z przedmiotowego wodociągu. Zarządca wodociągu podejmował działania naprawcze mające na celu dorowadzenia jakości wody do właściwych parametrów. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kwidzynie 13.08.2025 r. wydał decyzję stwierdzającą warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi z wodociągu Czarne Górne oraz nakazującą doprowadzenie jakości wody w zakresie manganu, żelaza i mętności do wartości zgodnych z obowiązującymi przepisami w terminie do 31.01.2026 r. W czasie trwania decyzji Gmina Gardeja przeprowadziła remont stacji uzdatniania wody w Czarnem Górnem włącznie z wymianą urządzeń uzdatniających, która poskutkowała doprowadzeniem jakości wody do wartości parametrów zgodnych z obowiązującymi przepisami. Przekroczenia parametrów pozostających poza obszarem decyzji warunkowo dopuszczającej wodę do spożycia przez ludzi, tj. jon amonowy, bakterie grupy coli oraz ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C miały charakter miejscowy, incydentalny i krótkotrwały.

Poniżej przedstawiono krótką charakterystykę przekroczonych parametrów z uwzględnieniem ich wpływu na zdrowie konsumentów:

Żelazo i mangan są parametrami wskaźnikowymi jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, które mają istotne znaczenie ze względu na akceptowalność wody i nie stanowią potencjalnego zagrożenia dla zdrowia konsumentów. Obecność żelaza i manganu w wodzie przeznaczonej do spożycia w nadmiernych ilościach wykazuje tendencje do wytrącania się w formie trudno rozpuszczalnych osadów o rdzawo-brunatnej barwie, co wpływa na wzrost barwy i mętności oraz zmianę smaku i zapachu wody. Ponadto zawyżone zawartości żelaza i manganu mogą w dłuższym okresie powodować

przebarwienia ceramiki sanitarnej, pranych tkanin czy powierzchni mających długotrwały lub stały kontakt z wodą.

Zawyżona **mętność** wody może być spowodowana obecnością zarówno substancji organicznych jak i nieorganicznych, albo ich kombinacją. Mętność jest wskaźnikiem potencjalnej obecności zanieczyszczeń, które mogłyby mieć wpływ na zdrowie człowieka. Wysoka mętność w wodzie może być powiązana z obecnością wyższej liczby mikroorganizmów, które często wykazują tendencję do przylegania do cząstek stałych. Jeżeli mętność nie jest związana z przekroczoną dopuszczalną liczbą mikroorganizmów, wówczas może wynikać z zawartości substancji mineralnych lub naruszenia osadów i biofilmu w sieci dystrybucyjnej. Mętność może wpływać na wygląd oraz smak wody.

Jon amonowy w wodzie do spożycia nie ma bezpośredniego znaczenia dla zdrowia i dlatego nie zaproponowano zalecanej wartości opartej na kryteriach zdrowotnych. Jego zawyżona wartość może zmniejszać skuteczność dezynfekcji wody, przyczyniać się do powstawania azotanów w sieci wodociągowej, a także wywoływać zmiany smaku i zapachu wody.

Bakterie grupy coli są parametrem wskaźnikowym wykorzystywanym do oceny jakości wody w systemach dystrybucji. Wykrycie ich obecności w systemie dystrybucji może wynikać z nieprawidłowości w uzdatnianiu wody ujmowanej, zanieczyszczeniu wtórnym sieci dystrybucyjnej w wyniku awarii lub modernizacji instalacji wodociągowej, występowaniu przepływów wstecznych, obecności warunków sprzyjających powstawaniu biofilmu na powierzchniach przewodów lub w instalacjach wodnych w budynkach, odrywanie się fragmentów biofilmu na skutek starzenia się, gwałtownej zmiany ciśnienia, itp. Dopuszcza się pojedyncze bakterie grupy coli w ilości poniżej 10 jtk/100ml, przy równoczesnym wykluczeniu wskaźników kałowego zanieczyszczenia wody, to jest *Escherichia coli* i enterokoków oraz przy niezwłocznym podjęciu skutecznych działań naprawczych.

Ogólna liczba mikroorganizmów (OLB) w $22 \pm 2^\circ\text{C}$ po 72h jest wskaźnikiem skuteczności procesów uzdatniania wody i uchodzi za jeden z najbardziej przydatnych w ocenie stanu sanitarnego systemu dystrybucji. Parametr ten obrazuje m. in. warunki sprzyjające narastaniu mikroflory, w tym stagnację wody, znaczną zawartość w wodzie substancji wzrostowych wykorzystywanych przez mikroorganizmy, biofilm i/lub inne niedostatki w zakresie utrzymania sieci wodociągowej. Mikroorganizmy występujące w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi obejmują szeroki zakres i są rozpowszechnione w środowisku, a organizm człowieka styka się z nimi nieprzerwanie. Bakterie, których optimum wzrostu przypada na przedział temperaturowy $22 \pm 2^\circ\text{C}$ zwykle nie cechują się właściwościami chorobotwórczymi i nie stanowią bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia ludzi, jednak zgodnie z zapisami cyt. rozporządzenia zaleca się aby liczba bakterii w 22°C w kranie u konsumenta nie przekraczała 200 jtk/1ml.

Na terenie gminy Gardeja w 2025 r. nie zgłoszono reakcji niepożądanych związanych ze spożyciem wody. Stwierdzone przekroczenia oraz czas ich trwania nie miały negatywnego wpływu na zdrowie konsumentów, a jakość wody nie stanowiła zagrożenia dla ich bezpieczeństwa zdrowotnego.

Mając powyższe na względzie Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kwidzynie za rok 2025 stwierdził przydatność do spożycia przez ludzi wody z wodociągów Gardeja, Cygany i Wandowo oraz warunkową przydatność wody do spożycia z wodociągu Czarne Górne.

Anna Kak
Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny w Kwidzynie
/dokument podpisany elektronicznie/